

Řeč odjinud

FAKTA

A SOUVISLOSTI

ZE ŽIVOTA

MĚSTSKÉ ČÁSTI

ČÍSLO 2

ZÁŘÍ 2022

Informace o Řečkovících z jiného úhlu pohledu

Vážení čtenáři,

v tomto druhém čísle našeho občasníku „Řeč odjinud“ chceme reflektovat hlavně dvě pro naši obec důležité věci, které poměrně zásadním způsobem oslovily obyvatelstvo a byly po vydání úvodního čísla široce diskutovány. První a zcela zásadní je pokyn zastupitelstva města Brna k dopracování návrhu nového územního plánu města Brna. Zde se nám otevírá znovu prostor pro společnou diskuzi o budoucím vzhledu naší obce, ať již hovoříme o kopci Západ, o oblasti bývalých kasáren či o dalších lokalitách. Druhým žhavým tématem současnosti jsou pivovarské sklepy, kdy se z tohoto dříve marginálního a opomenutého problému stalo téma celobrněnského rozměru a častých diskuzí.

Na tomto místě bychom chtěli poděkovat za vaše pozitivní reakce na první číslo našeho občasníku. Ať již hovoříme o sociálních sítích či mnoha emailech, které jste nám poslali. Díky této více než pozitivní zpětné vazbě jsme se ujistili, že vydávání „Řeči odjinud“ má smysl a budeme se vás snažit i nadále informovat o aktuálních záležitostech ze života naší části, o kterých se mnoho nemluví či nejsou prezentované v míře, kterou by si zasloužily.

Pojďte si tedy přečíst další pohledy na věci z druhé strany, posuzujte jejich pravdivost a objektivitu. Řešení přicházejících úkolů přece může být popsáno i jinak, než jednostranně. Co je nejlepší pro radnici, nemusí být nejlepší také pro občany. Ty je naopak nutné co nejvíc zapojovat do diskuze o správnosti různých řešení a tím i o budoucnosti jejich dětí. Každý má právo na svůj názor, ne vždy ale dostane možnost jej vyslovit před odborníky a těmi, kdo mají možnost věci realizovat. Rádi bychom to postupně napravili. Připomínáme, že tento občasník není financován z veřejných rozpočtů, ale z kapes samotných autorů.

Kolektiv „Řeči odjinud“

Jakou váhu mají připomínky obyvatel?

Pro naši městskou část se nyní znovu otevírá možnost změnit její podobu na mnoho let dopředu. Čtěte na straně 2.

Osadní výbory pomáhají zájmům občanů

Sami obyvatelé nejlépe vědí, co jejich část obce potřebuje a zapojování obyvatel do rozhodování by mělo být důležité téma při řízení obce a dlouhodobém plánování. Čtěte na straně 3.

Co je nového v pivovarském podzemí?

V červnovém čísle jsme vás informovali o plánované sanaci bývalých pivovarských sklepů, které mají být z rozhodnutí vedení zdejší radnice zalaty ze dvou třetin betonem s popílkem. Čtěte na straně 4.

Aktuality

Otazníky kolem Nového náměstí.

Pokračuje kontrola zakázky revitalizace Nového náměstí kontrolním výborem zastupitelstva MČ, kde stále nejsou dostatečně vysvětleny některé záležitosti a pochybení. Dosud není objasněno, proč byla stavba převzata bez vad a nedodělků, i když bylo fakturováno téměř o 3/4 obrubníků více. Musíme se znovu ptát, proč nebyly všechny změny v průběhu stavby korektně napsány do stavebního deníku a proč byl změnový list zpracován až 8 měsíců po převzetí stavby. Kontrolní výbor zastupitelstva MČ již 3krát neúspěšně požádal zastupitelstvo o nezávislý audit celé zakázky. Do kontroly byl již zapojen i odbor interního auditu a kontroly magistrátu města.

Další aktuality na straně 4.

Jakou váhu mají připomínky obyvatel?

Jak již bylo naznačeno v úvodníku, pro naši městskou část se nyní znovu otevírá možnost změnit její podobu na mnoho let dopředu. V rámci návrhu nového územního plánu u nás rezonovaly zejména kopec Západ, rozvoj kasárenské lokality, silnice z Medláněk ke Globusu či další potenciální výstavba v Jehnicích a na Ořešíně.

Jak jsme vás informovali již v minulém čísle, v červnu došlo na městském zastupitelstvu ke hlasování, návrh nakonec přijat nebyl. Šlo hlavně o nesrovnalosti v tzv. stabilizovaných plochách. Tedy v územích, které měly zůstat ve stávající podobě. Avšak kvůli řekněme vágním definicím těchto ploch reálně hrozila výstavba nadměrně velkých domů při relativně velkém zahuštění na sídlištích i ve vnitroblocích. To se mohlo potenciálně stát také u nás v Řečkovících, například na Horáckém náměstí. Tam by v tom případě mohly na místě zeleně vyrůst další výškové bytové domy. To skutečně reálně hrozilo při variantě, že by zde město prodalo své pozemky.

Nyní tedy čeká návrh nového územního plánu přepracování a poté další veřejné projednání spojené s připomínkováním a námitkováním. Jak ale může městská část a její obyvatelé tento návrh ovlivnit? Na prvním místě se při řešení této problematiky hledí na připomínky ze strany městských částí, které by měly nejlépe znát své potřeby. Největší tlak na přepracování a dopracování dosud kladly hlavně Ořešín, Lišeň, Královo Pole, Žabovřesky, Kníničky, Bosonohy a Chrlice, jejichž starostové poslali již začátkem ledna otevřený dopis primátorce města, kde shrnovali své teze a otázky.

Druhým způsobem připomínky je její podání přímo občanem. Větší váhu má ovšem námitka, kterou může podat vlastník dotčeného pozemku či tzv. zmocněný zástupce veřejnosti, tedy občan, který získá minimálně 200 podpisů pod své věcně shodné připomínky. Takovými námitkami se již zpracovatel zabývat musí a musejí být vypořádány.

Přihlíží se samozřejmě k relevantnosti námitky a v případě zástupce veřejnosti také k počtu podpisů, které pod námitkou jsou. Obecně ovšem musí být připomínky legitimní, legální a také koncepční.

Jaké byly nejdiskutovanější rozvojové plochy v naší městské části, kde se ukázala mohutná podpora zástupců veřejnosti?

Kopec Západ'

Nedávná historie potenciální výstavby ve vrcholovém horizontu kopce Západ' sahá do roku 2017, kdy 4 majitelé zahrádek v této lokalitě požádali Odbor územního plánování a rozvoje města Brna (OÚPR) o změnu plochy zahrádek na plochu bydlení. Nicméně velmi bizarní je, že v příloze žádosti byly některé souhlasy s výstavbou a podpisy zfalšované, dokonce se zde nacházel i podpis člověka, který byl v době podání žádosti několik let po smrti. Odbor ovšem přesnost podpisů nijak neverifikoval a změnu zařadil do návrhu změny územního plánu. Na tento popud byla v roce 2018 zpracována územní studie, která měla za úkol prověřit, zdali je dané území pro výstavbu vhodné. Zde se pracovalo s variantou výstavby přibližně 135 rodinných domů a 4 nových ulic mezi ulicemi Lacinova, K Západí a lesním porostem (viz územní studie Lacinova – K Západí, Františák, 2018). Tato studie byla zpracovávána za zavřenými dveřmi, pouze za účasti zástupců řečkovické radnice. Tento postup bez účasti veřejnosti je při tvorbě územních studií sice legitimní, ale občané mohli být o tomto plánovaném zásahu minimálně informováni.

Na základě této územní studie se obyvatelé v roce 2019 rozhodli sepsat připomínky k této změně ÚP prostřednictvím zmocněného zástupce veřejnosti a jeho věcně shodných připomínek. Nosnými tématy připomínek byly zejména nevhodné dopravní napojení, nerespektování krajinného rázu a zničení charakteru území. Zde se nedjedalo o tzv. NIMBY (odpor ke všem stavbám v blízkosti), ale fakt, že zde skutečně absenteje odpovídající dopravní napojení. Pod tuto věcně shodnou připomínku se podepsalo přes 300 občanů, žijících převážně v lokalitě ulic Lacinova, K Západí a jejich okolí.

Vzhledem k relevantním argumentům byla změna v polovině roku 2020 navržena k ukončení. Stalo se to i přes původní souhlasné stanovisko naší místní části, která ji doporučila. Mezi tím byla ovšem paradoxně oznámena podoba návrhu nového územního plánu, kde byla opět tato lokalita zařazena mezi rozvojové, určené k bydlení. Místní obyvatelé tedy absolvovali stejné kolečko znovu. Prostřednictvím zmocněného zástupce veřejnosti podali námitky, které měly za cíl uchování plochy zahrádek po celé ploše rozvojové lokality. Pod tyto připomínky se opět podepsalo přes 300 obyvatel z dané lokality. Připomínky podala i naše MČ, která ovšem souhlasila s lokací rozvojové plochy nad ulicí Lacinovou.

V upraveném návrhu byla zapracována pouze připomínka místní části, avšak nikoliv zástupce veřejnosti. Rozvojové plochy (k bydlení) tak nad ulicí Lacinovou zůstaly. V opětovném projednání, které proběhlo o rok později, tedy v květnu 2021, se pod námitku podepsalo již 715 občanů. Tyto námitky se ovšem týkaly i vedlejších lokalit – kasáren a Řečkovického HRáje. Co se týče Západí, námitky na zrušení plochy bydlení nad Lacinovou přijaty nebyly.

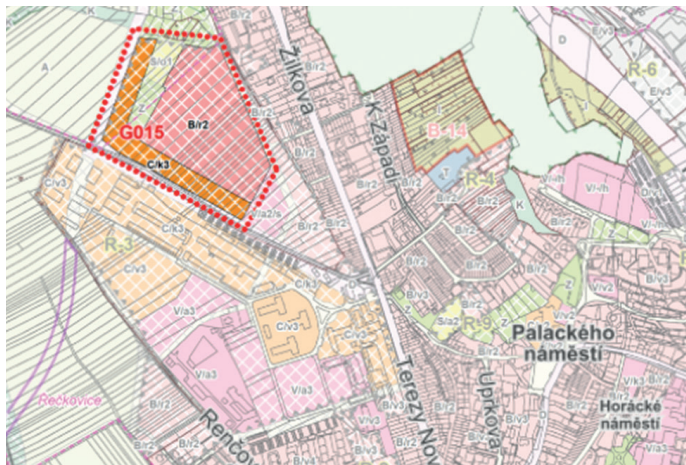
Plán zástavby nad Lacinovou (zdroj: Územní studie Lacinova – K Západí, 2018)

Plán zástavby celé územní rozvojové plochy (zdroj: Územní studie Lacinova – K Západí, 2018)

Kasárenská lokalita

Tato rozvojová plocha v Řečkovících vzbudila velký rozruch, když bylo oznámeno, že zde bude na relativně malé ploše cca 38 ha bydlet přes 4000 nových obyvatel a vznikne 2000 nových pracovních míst. Obyvatelé v lokalitě ovšem prostřednictvím věcně shodných připomínek zástupců veřejnosti nasbírali přes 600 podpisů, kde požadovali snížení intenzity hustoty obyvatel, a hlavně jasnou strukturu

Ohraničená plocha G015, ve které se i díky zástupcům veřejnosti podařilo snížit hladinu výškové zástavby na max. 10 metrů (zdroj: Portál územního plánování města Brna, II. Upravený Návrh, 2021)

zástavby se zachováním maximálního množství zeleně, aby si lokalita i nadále uchovala svoji rekreační hodnotu.

Místo vyhovění těmto námitkám nicméně přišel pravý opak. Lokalita byla při zachování cca 35 ha rozšířena na 6000 nových obyvatel a 3300 pracovních míst. Jak je uvedeno výše, zástupci veřejnosti z oblasti kasáren se spojili se zástupci z oblasti Západí a také okolí Řečkovického HRáje. Námitky během cca jednoho týdne podepsalo 715 občanů převážně z dané lokality a tentokrát se v lokalitě Díly podařilo alespoň snížit výškovou hladinu zástavby z 16 metrů na max. 10 metrů. Pro úplnost je potřeba říct, že v tomto zástupci veřejnosti

formulovali podobné námitky a připomínky jako místní část v tomto druhém kole.

Lokalita Renčova/Škrétova/Terezy Novákové

Zde jde dlouhodobě o stávající pozemek se vzrostlými stromy, především o „legalizaci“ zeleně v plánovaném lesoparku Řečkovický HRáj, kde je stále plocha veřejné vybavenosti. To reálně znamená, že by zde kdykoliv mohla vyrůst například jakákoliv administrativní či jiná budova a park by zmizel úplně nebo by byl redukován. Což by jistě byla škoda, když uvážíme, že pro park v městském participativním rozpočtu k projektu „Dáme na vás“ hlasovalo téměř 1900 lidí z Řečkovice a dalších městských částí. Tuto lokalitu by bylo potřeba zajistit podmínkou, že zde nebude nic jiného, než zeleň.

Z výše uvedeného je důležité, aby samotná formulace připomínek byla vždy vypracována až po komunikaci radnice s občany. Teprve poté může proběhnout debata mezi představiteli místní části, občany a zástupci zhotovitele a objednavatele celého územního plánu. V tom případě by měla naše místní část silnější jednotný hlas a snáze by se prosazovaly naše zájmy.

Z dalších výzev, které nyní ještě můžeme společně řešit, je stabilizace rozvojové plochy Lachemy, aby zde nebyla předimenzovaná výstavba a s ní spojená doprava vzhledem k nevyhovujícímu výjezdu z ulice Karásek. Dále musí být ulice Brigádnická specifikována pouze pro individuální bydlení. Obyvatelé už tak úzké a už dnes těžce průjezdné komunikace tam nesouhlasí s návrhem bytového domu Green flower house. Na Mokré Hoře je také nezbytné ve spolupráci s Jihomoravským krajem usilovat o zlepšení situace komunikace na Tumaňanově ulici.

Ondřej Štaud,

zmocněný zástupce veřejnosti pro lokalitu kasáren

Osadní výbory pomáhají zájmům občanů

Mokrá Hora je svébytnou součástí naší městské části (MČ) s vlastní historií a svými potřebami a někdy se na ni v rámci vedení MČ neprávem zapomíná. Sami obyvatelé nejlépe vědí, co jejich část obce potřebuje a zapojování obyvatel do rozhodování by mělo být důležité téma při řízení obce a dlouhodobém plánování. Více prosadit mokrohorské zájmy a efektivněji předávat informace o potřebách Mokré Hory směrem k úřadu městské části by pomohlo zřízení osadního výboru. Co je vlastně osadní výbor? Podle § 120 zákona o obcích:

(1) V částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní nebo místní výbory (dále jen "osadní výbor"). Osadní výbor má minimálně 3 členy. Počet členů osadního výboru určí zastupitelstvo obce.

(2) Členy osadního výboru jsou občané obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen, a jsou určení zastupitelstvem obce.

(3) Předsedu osadního výboru zvolí zastupitelstvo obce z řad členů osadního výboru.

A jaké jsou pravomoci členů osadního výboru? Podle § 121 zákona o obcích:

(1) Osadní výbor je oprávněn

a) předkládat zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce,

b) vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce,

c) vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce.

(2) Požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno.

Snaha prosadit osadní výbor pro Mokrou Horu vychází z předpokladu, že občané by si sami měli spolupřihlížet k záležitostem, které se jich bezprostředně týkají. Obecně také vychází z principu subsidiarity, který říká, že by rozhodování mělo probíhat na co nejnižším stupni veřejné správy.

Velikonoční jarmark na Mokré Hoře

Osadní výbory fungují v mnoha obcích napříč Českou republikou i v Jihomoravském kraji. Například v hodonínské části Pánov osadní výbor upozornil na katastrofální stav komunikací a parkovacích ploch a také si vyžádal informace týkající se umístění herních prvků pro děti. V Jablonci nad Nisou dokonce osadní výbor dostává podporu přímo z magistrátu, kdy pracovník magistrátu pomáhá se zápisy a hlavně vždy obejde na radnici odpovědné osoby, s nimiž podněty výborů prodiskutuje a poté zajistí a doručí odpověď.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že členové osadního výboru mohou s vedením městské části řešit a připomínkovat přímo záležitosti týkající se Mokré Hory jako je například výstavba bytového domu na Brigádnické nebo dopravní situace na ulici Tumaňanově, která se zhoršuje kvůli výstavbě v Jehnicích či nastínění ideje komunitního centra. Zřízení osadního výboru by také ulehčilo péči o lokalitu u Vránova mlýna, která je na mnoha místech zanedbávána, především co se týká dřevěných soch a péče o zeleň.

Lukáš Doležal

Co je nového v pivovarském podzemí?

V červnovém čísle aktualit „Řeči odjinud“ jsme vás informovali o plánované sanaci bývalých pivovarských sklepů, které mají být z rozhodnutí vedení zdejší radnice, v rámci revitalizace hodového areálu, zality ze dvou třetin betonem s popílkem. O této sanaci (ozdravění) se krátce zmínil starosta místní části ve svém článku v březnovém čísle zpravodaje ŘEČ, kde uvádí: „Součástí celé investiční akce je také z bezpečnostního hlediska nezbytná sanace podzemních prostor situovaných pod areálem.“ O tom, že se jedná o zalití větší části historických sklepů ze 17. století, o jejichž existenci dnes vědí pouze místní pamětníci a znalci nejenom regionální historie, nepadla ani zmínka.

O pravém stavu věci jsme se dozvěděli až ze sociálních sítí, kde prošla informace z dokumentace k vydání stavebního povolení k plánované sanaci bývalých pivovarských sklepů. Z tohoto důvodu jsme se snažili během uplynulých tří měsíců získat k akci podrobnější informace, a také jsme se zeptali na názor odborníků a památkářů, kteří považují podzemní komplex za cenný. Podle vyjádření Mgr. Petra Holuba z brněnského pracoviště Národního památkového ústavu (NPÚ) bychom se zničením sklepů mohli vystavit riziku, že odstraníme důležitou technologickou součást vývoje moravského pivovarnictví bez důkladného poznání podstaty věci. Proto Spolek Za zdravé Řečkovice podal v červnu na Ministerstvo kultury ČR návrh na zapsání řečkovického sklepení a barokní sýpky na seznam kulturních památek. Protože jsme chtěli znát názory i dalších občanů, spustili jsme pro zajímavost i jako podporu naší žádosti krátkodobou internetovou petici. Podepsalo ji 306 lidí (v tištěné formě 50) nejen místních obyvatel, ale i řečkovických rodáků z jiných měst, dokonce i ze zahraničí.

K dané problematice vyšly v denním tisku dva články. V Brněnském deníku 22. 7. „Boj za záchranu pivovarských sklepů v Řečkoviciích: část chtějí zalít betonem“, a na iDNES 9. 8. s názvem „Část sklepů po pivovaru chtějí zalít betonem, místní se brání peticí“.

Radnice v člancích argumentuje tím, že postupná rekonstrukce historického podzemí by si vyžádala větší investici přesahující možnosti rozpočtu MČ, a také vyjádřením statika, že hrozí nebezpečí propadení, čímž pádem by se kulturní akce, které se konají v areálu nad sklepením, musely přesunout v příštím roce z bezpečnostních důvodů jinde. Je zajímavé, že do současnosti havarijní stav nikomu v pořádání akcí nebránil.

Znalec brněnského podzemí Ing. Aleš Svoboda, který rovněž petici podpořil, spatřuje hodnotu sklepů v celé jejich komplexnosti a tvrdí, že je lze opravovat postupně, po částech. Uvádí, že např. Mincmistrovský sklep v centru Brna byl v podstatně horším stavu než je řečkovické podzemí, a dnes je po opravě turistickou atrakcí. „Vždy jdou (stará sklepení) zachránit, pouze musí být dobrá vůle“, je přesvědčený Svoboda.

Část pivovarských sklepů určená k zalití, foto z archivu A. Svobody

A my dodáváme, že po celá desetiletí dobrá vůle opravit historické sklepy však ve vedení radnice bohužel chyběla a chybí.

Jak jsme se ústně informovali na červnovém zastupitelstvu MČ, jen samotné zalití dvou třetin sklepů betonovou směsí a rekonstrukce menší části podzemí bude stát více než deset milionů korun. Nebylo by lepší investici poskytnout na postupnou záchranu celého historického podzemí? Světlou ukázkou zdáříle rekonstrukce obdobného charakteru je oprava dvou cihlových vodojemů za 52 milionů korun pod Žlutým kopcem v Brně, které se v říjnu tohoto roku otevřou veřejnosti. Pokud by se stejného výsledku dosáhlo i v Řečkoviciích, naše městská část by získala historickou raritu přesahující hranice regionu. Nestojí za to se pokusit o něco podobného? Viz článek v Brněnském Metropolitánu září 2022, kde je rozhovor právě s Alešem Svobodou ohledně podobné problematiky.

Na závěr nabízíme několik historických údajů: Pivovar v Řečkoviciích byl založen v roce 1545. Původní pivovarské sklepy byly rozšířeny a zbudovány o sto let později v roce 1647. V roce 1834 došlo k rekonstrukci pivovaru a k dostavbě a rozšíření sklepů. V roce 1892 byl pivovar přes odpor nejen řečkovických občanů prodán společnosti Moravia, která vaření piva ukončila. Až do roku 1918 zůstala v provozu pouze sladovna. Budovy a sklepy postupně přestaly sloužit svému účelu a postupně chátraly. Rozlehlost pivovarských sklepů poznali řečkovičtí občané na sklonku druhé světové války, kdy zde bylo zřízeno pět krytů, ve kterých našlo dočasné přístřeší 511 osob, na což ve svém dopise z 26. 6. tohoto roku mimo jiné vzpomíná osmaosmdesátiletý pan Kameník z Řečkovic. Ve sklepeních byla také zřízena stanice první pomoci. Po válce sloužily sklepy jako sklady různých podniků, například Lachemy. Dlouhá léta zde byl také velkosklad vajec, nazývaný Řečkováky vajčárnou.

Česlav Ulrich

Aktuality

Výstavba bytového domu na Renčově

Jako doplnění článku z minulého čísla o výstavbě bytového domu na bývalé kotelně v Renčově ulici, kde občané svými relevantními připomínkami stavbu minimálně odsunuli, se můžete podívat na vizualizaci této stavby. Najdete ji na webu společnosti MENŠÍK KRUŠNÝ ARCHITECT + BUILDERS zde <https://www.mensikskrusny.cz/projekt/bytovy-dum-brno-reckovice/>. Je potřeba zdůraznit, že se skutečně jedná o lokalitu, která je již dnes v mnoha směrech problematická (zejména doprava, pohyb chodců, parkování atd.). Její potenciální velikost i vzhledem k dané lokalitě můžete posoudit sami.

Nad snižováním hluku z Hradecké

Představitelé Spolku Za zdravé Řečkovice se v červenci sešli se zástupci Ředitelství silnic a dálnic a výsledkem setkání jsou následující informace: Na podzim bude nové měření hluku v lokalitě Kronova. Mostní závrh na ulici Hapalově se bude ke konci roku měnit za méně hlučný a dále bude prověřen projekt právě proběhlé rekonstrukce a je reálné, že se rychlost sníží ze 100 km/h na 80 km/h již v úseku před ulicí Hapalovou. Prověřena bude tak možnost doplnění chybějících svodidel za mostem na Hapalově ulici. Tichý asfalt, který zde byl navrhován jako jedna z alternativ, není pro tuto komunikaci zcela vhodný. Má totiž krátkou životnost, kdy dobře funguje pouze jeden rok a pokud by jeho funkčnost měla být zachována, musí být každé tři roky vyměněn.

Budeme rádi, když nám napíšete na mail info@zdravereckovice.cz a sdělíte nám na zmíněná fakta svůj názor – budeme se Vám snažit o nich poskytnout více informací. My samozřejmě nemůžeme postřehnout všechno, proto vám budeme vděční za jakákoliv další témata ze života v naší městské části. Hlavně jde o ty, o kterých se nemluví a při tom stojí za to o nich informovat. Všem děkujeme. Vydává Spolek Za zdravé Řečkovice s přispěním občanů Řečkovic – více informací na: www.zdravereckovice.cz.